

Інформаційна довідка

Що таке коронавірус?

- Коронавіруси – це велика родина респіраторних вірусів, що можуть спричиняти захворювання: від звичайної застуди до тяжкого гострого респіраторного синдрому. У світі реєструють COVID-19.

Чи є коронавірус в Україні?

- Станом на 6.03.2020 в Україні зафіксовано один лабораторно підтверджений випадок коронавірусу.

Діагностика. Як визначити на початкових стадіях коронавірусу?

- На початковій стадії коронавірус має такі ж симптоми, що і інші гострі вірусні захворювання. Визначити можуть тільки спеціальні тести.
- Найпоширенішими симптомами є головний біль, кашель, лихоманка та утруднення дихання, в деяких випадках - діарея або кон'юнктивіт.
- Новий штам коронавірусу може викликати тяжку форму пневмонії. В цьому його небезпека.
- Важливо! Вчасне діагностування. Так як за симптоматикою коронавірус нічим не відрізняється від інших вірусних хвороб, то важливо відразу звернутись до лікаря. Якщо ви протягом останні 14 днів повернулись із країни, в якій зафіксовані випадки коронавірусу або ж спілкувались із людиною, яка контактувала із тим, хто прибув до України з країн де зафіксовані випадки коронавірусу – відразу попередьте про це свого сімейного лікаря. Надалі - лікар має алгоритм дій, що робити.

Хто є групою ризику?

- Перебіг хвороби залежить від імунітету людини. Вразливою групою є люди похилого віку та люди із хронічними хворобами і слабким імунітетом, вони більш схильні до розвитку важких захворювань. Також після фіксації випадків коронавірусу вразливою групою є медичні працівники.
- Контактна особа при випадку COVID-19 – особа, яка наразі не має симптомів, але яка контактувала, або ймовірно контактувала із особою, хворою на COVID-19. Особи, які мали прямий фізичний контакт з хворим на COVID-19 (наприклад, через рукостискання).
- Особи, що мали незахищений прямий контакт із інфекційними виділеннями (наприклад через кашель, торкання використаних паперових хустинок голими руками тощо).
- Особи, які контактували особисто з хворими на COVID-19 на відстані до 2 метрів та більше 15 хвилин.
- Особи, які перебували у закритому середовищі (наприклад, аудиторія, кімната для переговорів, зал очікування лікарні тощо) з хворими на COVID-19 на відстані до 2 метрів та більше 15 хвилин.
- Пасажири літака, які сиділи на відстані двох місць (у будь-якому напрямку) від хворого на COVID-19, супутники або особи, які надають догляд та члени екіпажу, що обслуговують в тій частині літака, де розміщений індексний випадок (якщо тяжкість симптомів або пересування хворого вказують на більш велику експозицію, контактними можуть вважатися всі пасажери секції або всі пасажери).

Як можна заразитися, Як передається вірус?

- Наразі відомо, що новий коронавірус передається краплинним та контактним шляхами.
- Вірус не циркулює у повітрі. Він не здатний переміщатись на далекі відстані. Він є тільки в крапельках, які людина видихає під час кашлю чи чхання. Відстань – це гарантія безпеки. Це фактор переривання епідемічного ланцюга. Тому, заразитись неможливо навіть від інфікованої людини, якщо ви не знаходитесь безпосередньо поруч із інфікованим (нагадуємо, це максимум – 1,5-2 м).
- На поверхнях вірус може жити близько 3 годин. Тому важливо дезінфікувати поверхні, ручки дверей і т.д.
- Переважає контактний шлях, коли вірус потрапляє на слизові оболонки носа, очей через руки або інші предмети (хустинку, рукавиці) після торкання до об'єктів (тварин, м'яса, риби, дверних ручок, поручнів), що забруднені виділеннями із дихальним шляхів хворого чи інфікованого.
- Краплинним шляхом вірус передається від людини до людини під час кашлю або чхання у тісному контакті, коли утворюються краплі діаметром понад 5 мкм. Коронавіруси не здатні зберігати інфектогенність (заразність) під час передавання на далекі відстані. Тому тісним контактом вважають відстань менше 1 м.
- Повітряним шляхом віруси передаються від людини до людини через аерозольні часточки (діаметром до 5 мкм), які безперешкодно можуть потрапляти нижні дихальні шляхи. Цей шлях передавання та інфікування не характерний для коронавірусів, хоч і можливий за певних умов — наприклад, під час процедур з утворенням аерозолі. До таких належать лише медичні процедури — бронхоскопія, інтубація трахеї, санація трахеобронхіального дерева у хворого, що перебуває на штучній вентиляції легень, тощо. Тому для більшості населення такий шлях не страшний.

Наскільки вірус небезпечний? Чи він смертельний?

- Вірус не можна називати “смертельним”, адже відсоток смертності від всіх зафіксованих випадків складає 3,3%.
- Міністерство охорони здоров'я проаналізувало кількість тяжких випадків, які виникають у хворих з коронавірусною інфекцією - це 20% від всіх випадків і лише 3% потребують реанімаційних заходів. Україна готова надавати таку допомогу у відділеннях інтенсивної терапії.

Який інкубаційний період коронавірусу?

- Інкубаційний період — це період часу між зараженням і появою клінічних симптомів хвороби. Рекомендований ВООЗ термін спостереження за особами, які контактували з пацієнтами з підтвердженою інфекцією, становить 14 днів.

Поширюється інформація, що термін інкубаційного періоду продовжено до 21 чи 28 днів. Це правда?

- Це недостовірна інформація. Всесвітня організація охорони здоров'я не продовжувала термін інкубаційного періоду. Він так і залишився 14 днів.

Як довго вірус живе на поверхнях?

- За попередньою інформацією вірус може виживати на поверхнях лише протягом 3 годин. Прості дезінфікуючі засоби можуть вбити вірус, унеможлививши зараження людей.

Температурний скринінг

- Україна розпочала температурний скринінг людей, які прибувають до України з країн де зафіксовані випадки COVID-19. Це стосується авіарейсів, автомобільних пунктів пропуску та залізничних пунктів пропуску.

- Температурний скринінг пасажирів із прямих рейсів, які прилетіли прямими рейсами із Італії, почався о 20:00 25 лютого.
- Починаючи із 08:00 26 лютого температурний скринінг почав проводитись на контрольно-пропускному пункті “Тиса” (Закарпатська область).
- Перевіряються аеропорти: Бориспіль, Жуляни, Львів, Дніпро, Запоріжжя, Харків, Одеса.
- Контрольно-пропускні пункти: Ягодин, Рава-Руська, Краківець, Шегині, Ужгород, Тиса, Подубне.
- Пункти пропуску (на залізниці): Львів, Мостиська, Чоп, Київ.
- 17 лютого 2020 року пройшло рівно 14 днів відтоді, як останній прямий авіарейс із Китаю приземлився в Україні. Це означає, що завершився інкубаційний період. Після виходу із літака всі пасажери та екіпаж проходили температурний скринінг. Також епідеміологи МОЗ протягом інкубаційного періоду двічі зв’язувалися із пасажирами (на 5 та 14 день). У жодного пасажера та члена екіпажу не виявлено симптомів коронавірусу. Вони здорові.

Тест-системи

- Всесвітня організація охорони здоров'я передала Україні тест-систему, яка розрахована на 960 випробувань на наявність коронавірусу Covid-19. Це комплект реагентів для проведення досліджень методом полімеразної ланцюгової реакції з метою визначення нового коронавірусу. Комплект складається з набору реагентів, кожен з яких міститься в окремій ємності визначеного об'єму.
- **Що робити якщо в місцевій лікарні не знають нічого про тест?** Діагностика буде здійснюватися виключно у випадках, що відповідають епідеміологічному і клінічному визначенню хвороби, зазначених в рекомендаціях ВООЗ. Тестування буде проводити вірусологічна референс-лабораторія Державної установи «Центру громадського здоров'я МОЗ України». Купити тест-систему для самостійного користування неможливо. Тест-система знаходиться у вірусологічній референс-лабораторії Центру громадського здоров'я України. Для дослідження зразки будуть направлятися саме в цю лабораторію.
- **Скільки часу триває тест на коронавірус?** До отримання результату проходить орієнтовно 5-6 годин.
- **Де саме знаходяться по регіонах тести на виявлення коронавірусу?** Тест-системи знаходяться у вірусологічній референс-лабораторії Центру громадського здоров'я.
- **Які саме тести закупила Україна?** Україна отримала тест-систему для виявлення нового коронавірусу (2019-тCoV) від ВООЗ. Реагенти у складі тест-системи дозволять проводити лабораторну діагностику нового коронавірусу на сучасному рівні. Набори розроблені в Німеччині з максимально можливим профілем виявлення для достовірного визначення зазначеного виду коронавірусу. У подальшому планується надходження додаткових реагентів від ВООЗ.
- **Коли будуть результати обстеження осіб, що знаходяться в обсервації?** Тести вже частково зроблені. Остаточні результати будуть готові до 16:00 п'ятниці (28 лютого).
- Україна отримала тест-систему для виявлення нового коронавірусу(2019-тCoV). Тест-система та реагенти розраховані на обстеження 960 осіб, чого цілком достатньо до моменту отримання чергових реагентів. Лабораторному діагностуванню на коронавірус підлягають лише випадки, які чітко підпадають під критерії ВООЗ як підозрілі.

Чи є експрес-тести на виявлення коронавірусу?

- Поки що експрес-тестів на виявлення коронавірусу немає. Китай говорить про їх розробку, але офіційно ними ще не почали користуватись. Якщо появляться – Україна відразу їх закупить.

Як лікується коронавірус? Чи є ліки від коронавірусу?

- Ні, специфічної терапії від коронавірусу немає, надається симптоматичне лікування.

Як убезпечити себе від зараження?

1. Ретельно і часто мийте руки з милом чи обробляйте їх антисептиком.

Миття рук з милом:

- тривалість процедури — 20–40 с;
- вода має бути теплою (комфортної температури), а не холодною чи гарячою;
- обов'язкова процедура, якщо руки видимо забруднені, після приходу з вулиці, перед прийомом їжі, після відвідування туалету, якщо відсутній антисептик для рук;

Обробка рук спиртовмісним антисептиком:

- спиртовмісний антисептик для рук — розчин із вмістом спирту 60–80% або із 2% хлоргексидину (інші засоби, що реалізують як «антисептик для рук», наприклад настій ромашки або розчини із 40% вмістом спирту, не є такими);
- антисептик має покривати всю поверхню шкіри рук (в середньому на одну обробку слід використовувати 3 мл розчину, а це 24–27 «пшиків» кишеньковим диспенсером, тому рекомендовано його просто наливати в долоню);
- тривалість обробки — близько 30 с;
- особливу увагу приділіть нігтям (там накопичується найбільше бруду);
- обов'язкова процедура в разі будь-яких контактів із (потенційно) забрудненими об'єктами;
- у разі частого користування антисептиком застосовуйте крем для рук, щоб уникнути підсушування та утворення тріщин шкіри;
- контролюйте доступ маленьких дітей до антисептика (він містить спирт і токсичний для прийому всередину).

2. Уникайте скупчення людей.

3. Якщо ви захворіли, залишайтеся вдома і зверніться до лікаря.

4. Використовуйте захисну маску:

- обов'язково — якщо захворіли і маєте респіраторні симптоми (кашель, нежить);
- якщо перебуваєте у місцях великого скупчення людей — з метою додаткового захисту.

Використовуйте маску правильно:

- вона має покривати ніс і рот;
- вона має щільно прилягати, без відступів по краях;
- замініть маску, щойно вона стала вологою;
- не чіпайте зовнішню частину маски руками, а якщо доторкнулися, помийте руки з милом чи обробіть спиртовмісним антисептиком;
- замініть маску щочотири години;
- не використовуйте маску повторно.

Чи безпечно отримувати посилки з країн, де зареєстровано випадки нової коронавірусної інфекції ?

- Так, цілком. Неможливо заразитися новим коронавірусом через посилку. ВООЗ не рекомендує жодних обмежень по торгівлі та переміщенні товарів з Китаю. Доставка поштових відправлень з Китаю та в Китай здійснюється у штатному режимі.

Чи передається вірус 2019-nCoV через фрукти?

- Немає ніяких даних, котрі пов'язували б новий коронавірус та фрукти. Фрукти - непридатне середовище для тривалого виживання вірусу. Нагадуємо, що фрукти необхідно ретельно мити, але це стандартна рекомендація.

Чи можна заразитись від тварин?

- Новий коронавірус - це передусім зоонозна інфекція. Тобто вона може передаватися від тварини до людини. Зазвичай, такі віруси не несуть загрози для людей. Проте коронавіруси можуть швидко мутувати та ставати небезпечними. Тому потрібно бути обережним та ретельно мити руки після контакту із твариною.

Чому влада не коментувала коронавірус?

- Міністерство охорони здоров'я, Кабінет Міністрів та інші уповноважені органи постійно комунікували зі ЗМІ. Майже щодня було проведено брифінги, були на ефірах, інформували на сайтах та соціальних мережах. Інформації було достатньо.

Чи готова Україна до коронавірусу?

- Так, Україна має чіткий план дій. Медична система України готова до фіксації випадків COVID-19. В Україні близько 12 тисяч місць в інфекційних стаціонарах, близько 2 тисяч лікарів-інфекціоністів та 5 тисяч медперсоналу, в українських лікарнях є інфекційні бокси. З діагностичними тест-системами також проблем немає. В українських лабораторіях достатньо можливостей виявити зараження коронавірусом.
- В нас вже є 30 наборів реагентів, які передала Всесвітня організація охорони здоров'я. Набори містять приблизно 3000 реакцій, чого вистачить для дослідження на захворювання понад 900-ти людей.
- Зараз - важливо попередити вірус.

Чи достатня кількість інфекційних боксів, якщо почнуться масові випадки фіксації коронавірусу?

- Інфекційні бокси використовуються тільки на початкових стадіях розвитку спалаху або епідемії, в подальшому використовуються всі ліжка інфекційного стаціонару, а далі - перепрофілюються інші заклади охорони здоров'я. Це світова практика.

Скільки в Україні апаратів штучного дихання? Чи достатньо їх?

- В Україні 605 апаратів штучного дихання, і це тільки в інфекційних лікарнях. Їх достатньо. При потребі, будуть залучатись апарати штучного дихання з інших лікарень.

Що з захисними костюмами? Якщо є контактний шлях передачі, то масками дійсно не обійтись?

- Україна забезпечена достатньою кількістю засобів індивідуального захисту. Носіння медичної маски допомагає обмежити поширення респіраторних захворювань. Але саме по собі носіння маски не є гарантованим способом не підхопити інфекцію. Тому важливо дотримуватись гігієни рук та органів дихання, уникати тісних контактів.

Обсервація евакуйованих людей із Китаю

- Евакуйовані люди із Уханю перебувають в санаторії «Нові Санжари» на обсервації, а не на карантині. Карантин встановлюється на території на якій виявлена особливо небезпечна хвороба. Під час карантину ізоляції підлягають абсолютно всі, хто знаходиться на цій території, а обсервація – лише один із варіантів виходу із карантину.
- Обсервація почалась тоді, коли люди сіли у літак – 19 лютого о 18:00 (за київським часом).

- Обсерватор – це заклад в якому люди без симптомів гострих респіраторних захворювань перебувають під час інкубаційного періоду, що характерний для хвороби. Для коронавірусу – це 14 днів. Якщо під час цього періоду не проявились симптоми – вони повністю здорові.
- Для обсервації не потрібний медичний заклад, тому що людей не потрібно лікувати. Підходять номери готельного типу. Підходить будь-яке приміщення, яке відповідає вимогам (кількість кімнат, наявність санвузлів, можливість організувати харчування).
- Санаторій охороняється, тому можна бути певним, що його не покине жодна людина, яка перебуває на обсервації.